

POLISH-UKRAINIAN FOUNDATION «**THE INSTITUTE OF INTERNATIONAL ACADEMIC AND SCIENTIFIC COOPERATION**»

THEOLOGICAL ACADEMY OF THE UNIVERSITY OF
CARDINAL STEFAN WYSHINSKY IN WARSAW

FUNDACJA ADD

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ: ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ

Збірник наукових есе учасників наукового стажування

**Варшава, Республіка Польща
2022**

Академічна доброчесність: виклики сучасності: збірник наукових есе учасників дистанційного етапу наукового стажування для освітян (Республіка Польща, Варшава, 16.05.22 – 24.06.2022) / уклад. Ю. Главчева; Польсько-українська фундація «Інститут Міжнародної Академічної та Наукової Співпраці»; Духовна Академія Університету Кардинала Стефана Вишинського; Фундація ADD. Варшава, 2022. 259 с.

Укладач: ГЛАВЧЕВА Ю. М., PhD, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

У збірнику викладено матеріали наукових есе учасників стажування, організованого Польсько-українською Фундацією – Інститут Міжнародної Академічної та Наукової Співпраці спільно з Духовною Академією Університету Кардинала Стефана Вишинського у Варшаві та польською Фундацією ADD.

Метою стажування є ознайомлення із європейськими підходами щодо питання наукового плагіату і популяризація академічної доброчесності, а також підвищення кваліфікації освітян та поглиблення співпраці в академічній та науковій галузі між Україною та Польщею.

У збірнику розглядаються основні проблеми академічної доброчесності в навчальних та наукових роботах, що пов'язано з інтенсивною комп'ютеризацією та інформатизацією всіх аспектів людського життя.

© Інститут Міжнародної Академічної і Наукової Співпраці, 2022
© Фундація АДД, 2022

Калабська В. С.	116
ДОСВІД УПРОВАДЖЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ НА ФАКУЛЬТЕТІ МИСТЕЦТВ УДПУ ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ	116
Козій О. М., ...	120
Тарасюк Л. М.	120
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІТЬ В СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ	120
Конівіцька Т. Я.	124
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІТЬ ЯК СКЛАДОВА АКАДЕМІЧНОЇ КУЛЬТУРИ УНІВЕРСИТЕТУ.....	124
Короленко О. О.,.....	128
Філяк Р. В.....	128
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІТЬ: РЕАЛІЇ СЬОГОДЕННЯ	128
Красницький І. В.,.....	132
Романів Х. Б.....	132
ОСОБЛИВОСТІ ДОТРИМАННЯ ВИМОГ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ПРИ НАПИСАННІ ПІДРУЧНИКІВ ТА НАВЧАЛЬНИХ ПОСІБНИКІВ	132
Машковська Л. В., ...	136
Коваленко-Чукіна І. Г.,.....	136
Авраменко О. О.	136
ПРАВОВІ АСПЕКТИ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В ОСВІТНЬОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ..	136
Медянова О. В.	140
НООЕТИЧНІ ВИМОГИ У ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ, АСПЕКТ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	140
Мельник Р. А.....	144
ПІДВИЩЕННЯ ЗНАЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ СЕРЕД СТУДЕНТІВ БАКАЛАВРАТУ – ПОСТІЙНЕ ЗАВДАННЯ ВИКЛАДАЧА.....	144
Міщенко М. С.,.....	150
Шеленкова Н. Л.....	150
ПРАКТИЧНИЙ ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В УДПУ ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ.....	150
Моркляник О. І.....	154
ДОТРИМАННЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ МАГІСТЕРСЬКОГО РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ	

*Короленко О. О.,
старший викладач кафедри музичного мистецтва
Мукачівський державний університет*

*Філяк Р. В.,
асистент кафедри музичного мистецтва
Мукачівський державний університет*

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІТЬ: РЕАЛІЇ СЬОГОДЕННЯ

Одним з найважливіших напрямів реформування системи освіти в умовах сьогодення справедливо вважають посилення академічної доброчесності. Спрямованість академічної спільноти на відданість шести фундаментальним цінностям: чесності, довірі, справедливості, повазі, відповідальності й мужності необхідна для того, щоб майбутній фахівець, в першу чергу, у процесі навчання зміг набувати фахові знання у атмосфері заохочення й підтримки вільного обміну ідеями через інтелектуальну та особисту чесність у процесі навчання.

Найбільш ефективною, на наш погляд є освіта, що базується на встановленні чітких і прозорих очікувань, стандартів для підтримання справедливості у стосунках між здобувачами вищої освіти, викладачами та адміністративним персоналом.

Вважаємо, що з метою ефективно розбудови й підтримання академічних спільнот доброчесності принцип відповідальності є найважливішим, особливо це стосується вищої школи, адже вища школа завжди була, є й принаймні найближчим часом буде яскравим індикатором готовності підтримувати взаємно узгоджені стандарти, реалізувати належні заходи у випадку їхнього недотримання.

Політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності у Мукачівському державному університеті передбачає «Положення про академічну доброчесність у Мукачівському державному університеті» (https://msu.edu.ua/normativni-dokumenty/attachment/polozhennya_akadem_dobro_nr_2021/), загальноуніверситетська система Anti-Plagiarism, система «Unicheck», угода про співпрацю з ТОВ

«Антиплагіат» щодо сприяння академічної доброчесності та підвищення якості освіти.

Результати перевірки на антиплагіат заслуховуються на засіданнях кафедр, фахових комісій факультетів, науково-методичній, вчених радах університету.

Важливо також зацентувати, що на сайті Мукачівського державного університету, науково-педагогічні працівники та здобувачі мають змогу долучитися до Проєкту сприяння академічній доброчесності – SAIUP, що сприяє впровадженню засад академічної доброчесності в освітньому середовищі.

Вдалим, на наш погляд, є розміщення спеціально розроблених інформаційних бюлетенів – для допомоги дотримання академічної доброчесності при написанні здобувачами кваліфікаційних робіт, які у зручній формі дають відповіді на найбільш актуальні питання (<https://msu.edu.ua/akademichna-dobrochesnist/>).

З метою популяризації академічної доброчесності Науковою бібліотекою МДУ щорічно проводяться заняття, семінари; на сайті бібліотеки розміщена сторінка «Академічна доброчесність» (<https://msu.edu.ua/library/akademichna-dobrochesnist/>), яка містить нормативні документи, інформаційні ресурси, інструкції. В бібліотеці у відкритому доступі наявна постійно діюча виставка «Академічна доброчесність». Проведено науково-практичний семінар «Академічна доброчесність – запорука успішного навчання». <https://msu.edu.ua/novini/akademichna-dobrochesnist-zaporuka-uspishnogo-navchannya/> з метою роз'яснення студентам сутності поняття академічної доброчесності.

Здобувачів вищої освіти ознайомлюють з поняттям авторського права, видами плагіату, законодавчою базою, яка захищає авторські права у тому числі на семінарі «Організація наукової роботи студентів», <https://msu.edu.ua/novini/organizaciya-naukovo%20roboti-studentiv/>.

Заслуговують на увагу видані у Мукачівському державному університеті методичні рекомендації «Академічна доброчесність: методичні рекомендації для аспірантів і студентів» (укладач К.М. Мовчан).

Безумовно, в сучасних умовах, і про це було наголошено польськими колегами в рамках нашого наукового стажування «Академічна доброчесність», – академічній доброчесності протиставляється категорія академічної недоброчесності, прояви якої ми бачимо, на превеликий жаль, у таких видах, як:

– *академічний плагіат* – часткове/повне оприлюднення наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

– *списування* – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема, під час оцінювання результатів навчання;

– *самоплагіат* – часткове/повне оприлюднення власних, раніше опублікованих результатів досліджень як нових наукових результатів;

– *фабрикація* – вигадкування фактів або даних, які використовуються в освітньому процесі чи наукових дослідженнях;

– *обман* – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

– *хабарництво* – надання/отримання учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання/отримання коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

– *необ'єктивне оцінювання* – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів вищої освіти;

– *хибне співавторство* – внесення до списку авторів наукової чи навчально-методичної праці осіб, які не брали участь у створенні продукту.

– *фальсифікація* – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень.

З огляду на це, відповідальність за порушення академічної доброчесності у Мукачівському державному університеті регулюється п. 5 «Положення про академічну доброчесність у Мукачівському державному університеті» (https://msu.edu.ua/normativni-dokumenti/attachment/polozhennya-pro-kademichnu-dobrochesnist_mdu/), що є предметом систематичного обговорення на семінарах для науково-педагогічних працівників, керівників кваліфікаційних робіт (<https://msu.edu.ua/novini/on-lajn-seminar-akademichna-dobrochesnist-ta-akademichna-svoboda-yak-osnovni-principi-akademichno%20%97-spilnoti/>).

Підсумовуючи підкреслимо дієвість розробленого механізму, коли усі кваліфікаційні роботи проходять обов'язкову перевірку на академічну доброчесність, на підставі якої видається довідка про відсоток оригінальності тексту роботи, яка зберігається у матеріалах державної атестації здобувача вищої освіти.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>